

Stockholm den 20 mars 2009

R-2009/0020

Till Justitiedepartementet

Ju2008/10424/Å

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 19 december 2008 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Barn som misstänks för brott (SOU 2008:111).

Utredningen uppger att den inte haft för avsikt att flytta fokus från socialtjänsten till ett mera renodlat straffrättsligt synsätt. Advokatsamfundet anser dock att de av utredningen presenterade förslagen framstår som en klar perspektivförskjutning från socialtjänst till straffrätt. Några tungt vägande skäl för denna förskjutning har enligt Advokatsamfundets mening inte presenterats.

I utredningen anförs att forskning har visat att det främst är barn och ungdomar, som begår många och grova brott under den brottsaktiva perioden, som riskerar att utvecklas på ett negativt sätt. Det anförs vidare att forskningen också har visat att ju yngre man är när man börjar använda droger eller begå brott, desto större är risken för missbruk och fortsatt brottslighet senare i livet. Utredningen konstaterar därför att det är viktigt att barn med dessa problem uppmärksammas i tid.

Advokatsamfundet delar naturligtvis dessa synpunkter, men anser att straffrättens möjligheter att korrigera oönskade beteenden och verka moralbildande inte ska överskattas.

Advokatsamfundet anser inte att utredningen visar eller ens gör sannolikt att de föreslagna författningsförslagen skulle öka samhällets och då främst socialtjänstens insatser eller möjligheter att vidta för barnet lämpliga åtgärder. Utredningen har inte heller visat att brottsoffrens situation skulle förbättras.

Såväl polisens som åklagarnas resurser är mycket hårt ansträngda. Att i en sådan situation införa de förslag som utredningen har lagt fram kan enligt Advokatsamfundets mening inte anses försvarbart. Samhället bör istället överväga andra lämpliga åtgärder för barn

och ungdomar som misstänks för brott, men som inte har fyllt 15 år. Att utredningarna i vissa särskilda fall ska kunna omfatta barn som inte fyllt 12 år framstår som alltför fundamentalistiskt.

Ur rättssäkerhetssynpunkt måste framhållas att förslagen innebär framtagande av brottsutredningar, som inte kommer att få en slutlig och auktoritativ prövning i domstol. Advokatsamfundet ser påtagliga risker för att fel uppkommer i dessa utredningar, exempelvis genom felaktiga erkännanden.

Betänkandet innehåller överväganden som tangerar socialtjänstens område. Trots detta har någon representant från detta myndighetsområde inte deltagit i utredningens arbete. Det saknas också experter med beteendevetenskaplig bakgrund som är väl förtrogna med de problem som utredningen uttalat sig om.

Enligt Advokatsamfundets uppfattning borde de ändringar som föreslås ha föregåtts av en betydligt mer djupgående analys i fråga om ändamålsenlighet, nödvändighet och effektivitet.

Sammantaget innebär detta att Advokatsamfundet avstyrker att utredningens förslag läggs till grund för lagstiftning.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg